

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS
ATSISKAITYMŲ GRYNAISIAIS PINIGAIS RIBOJIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-2627(3),
LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO KODEKSO 6.929 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIIP-1285(3), LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ
KODEKSO PAPILDYMO 207¹ STRAIPSNIU IR 589 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO
PROJEKTO NR. XIVP-1608 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO NARIŲ PASIŪLYMO DĖL
LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKESČIŲ ADMINISTRAVIMO ĮSTATYMO NR. IX-2112
40¹ STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIVP-527(2)
(TAP NR. 22-1117) (TAIS NR. 22-8723)**

2022-06-10 Nr. NV-1660
Vilnius

Projekto rengėjas: Finansų ministerija.

Projekto tikslas:

- Siūloma iš esmės pritarti Seimo Biudžeto ir finansų komiteto parengtam įstatymo projektui Nr. XIIP-2627(3), kuriuo siūloma nustatyti, kad atsiskaitymai gali būti atliekami grynaisiais pinigais, jeigu jie neviršija 3 000 eurų, tačiau pasiūlyti Seimui įstatymo projektą Nr. XIIP-2627(3) tobulinti, atsižvelgiant į išvados projekte pateiktas pastabas ir pasiūlymus.
- Siūloma pritarti Seimo Teisės ir teisėtvarkos komiteto parengtam įstatymo projektui Nr. XIIP-1285(3), kuriuo siūloma nustatyti, kad įstatymuose gali būti nustatyta, kad atsiskaitymai gali būti atliekami tik negrynaisiais pinigais, taip pat gali būti ribojami atsiskaitymų ir bet kokių kitų mokėjimų grynaisiais pinigais dydžiai.
- Siūloma iš esmės pritarti Seimo nario Stasio Šedbaro parengtam įstatymo projektui Nr. XIVP-1608, kuriuo siūloma nustatyti ir administracinę atsakomybę už atsiskaitymų grynaisiais pinigais tvarkos pažeidimus, tačiau pasiūlyti Seimui įstatymo projektą Nr. XIVP-1608 tobulinti, atsižvelgiant į išvados projekte pateiktas pastabas ir pasiūlymus.
- Siūloma iš esmės pritarti Seimo narių Mykolo Majausko, Jurgio Razmos, Kęstučio Masiulio, Vytauto Mitalo, Algirdo Butkevičiaus, Rasos Budbergytės, Simono Gentvilo pasiūlymui dėl įstatymo projekto Nr. XIVP-527(2), kuriuo siūloma už atsiskaitymų grynaisiais pinigais ribojimo nesilaikymą juridinius asmenis pripažinti neatitinkančiais minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų, tai pat siūloma, kad, jei asmuo nesilaikytų įstatymo reikalavimų, ateityje neturėtų galimybės pagrįsti turto įsigijimo ir pajamų gavimo šaltinių, tačiau pasiūlyti Seimui įstatymo projektą Nr. XIVP-527(2) tobulinti, atsižvelgiant į išvados projekte pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Dabartinė situacija:

- Įstatymo projektu Nr. XIIP-2627(3) siūloma nustatyti, kad atsiskaitymai gali būti atliekami grynaisiais pinigais, jeigu jie neviršija 3 000 eurų, taip pat jeigu dalimis atliekami atsiskaitymai yra susiję su periodiniais mokėjimais ir visa atsiskaitymų suma sandorio sudarymo metu nėra tiksliai žinoma, atsiskaitymai gali būti atliekami grynaisiais pinigais tol, kol jų bendra suma pasiekia 3000 eurų sumą. Siūloma nustatyti, kad asmenys, pažeidę įstatymo nuostatų reikalavimus, atsako Administracinių nusižengimų kodekse nustatyta tvarka.
- Įstatymo projektu Nr. XIIP-1285(3) siūloma nustatyti, kad įstatymuose gali būti nustatyta, kad atsiskaitymai gali būti atliekami tik negrynaisiais pinigais, taip pat gali būti ribojami atsiskaitymų ir bet kokių kitų mokėjimų grynaisiais pinigais dydžiai.
- Įstatymo projektu Nr. XIVP-1608 siūloma nustatyti, kad atsiskaitymų grynaisiais pinigais pažeidimai užtraukia baudą nuo 300 iki 900 eurų ir mokančių ir mokėjimus priimančių juridinių asmenų arba jų padalinių (filialų) vadovams – nuo 600 iki 1 500 eurų, administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai, užtraukia baudą mokantiems ir mokėjimus priimantiems fiziniams asmenims nuo 900 iki 2 400 eurų ir mokančių ir mokėjimus priimančių juridinių asmenų arba jų padalinių (filialų) vadovams – 1 500 iki 3 000 eurų.

- Seimo narių pasiūlymu dėl įstatymo projekto Nr. XIVP-527(2) siūloma už atsiskaitymų grynaisiais pinigais ribojimo nesilaikymą juridinius asmenis pripažinti neatitinkančiais minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų, tai pat siūloma, kad, jei asmuo nesilaikytų įstatymo reikalavimų, ateityje neturėtų galimybės pagrįsti turto įsigijimo ir pajamų gavimo šaltinių.

Projekto esmė: Vyriausybės išvados projektu siūloma iš esmės pritarti įstatymų projektų nuostatoms, kartu pasiūlant tikslinti teisinį reguliavimą, atsižvelgiant į išvados projekte pateikiamą informaciją ir argumentus, pavyzdžiui:

- Dėl įstatymo projekto Nr. XIIP-2627(3) siūloma nustatyti 5 000 eurų ribą (įstatymo projektu siūloma riba – 3000 eurų), kurią pasiekus, asmenų tarpusavio atsiskaitymai turėtų būti atliekami tik negrynaisiais pinigais, taip pat numatyti galimybę atsiskaityti grynaisiais pinigais, neribojant lėšų sumos mobilizacijos ar karo padėties metu;
- Dėl įstatymo projekto Nr. XIVP-1608 siūloma didinti numatytas maksimalias asmenims skirtinos baudos ribas (iki 2 500, kai administracinis nusižengimas padaromas pirmą kartą, ir iki 3 500 eurų, kai administracinis nusižengimas padaromas pakartotinai) ir diferencijuoti administracinę atsakomybę tiek fiziniams asmenims, tiek juridinių asmenų arba jų padalinių (filialų) vadovams, atsižvelgus į atsiskaitymų ir kitų mokėjimų grynaisiais pinigais sumą;
- Dėl Seimo narių pasiūlymu dėl įstatymo projekto Nr. XIVP-527(2) atkreipiamas dėmesys, kad asmenys pripažįstami neatitinkančiais minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų tik tais atvejais, kai kompetentingos valstybės institucijos įsigaliojusiais sprendimais tokiems asmenims skiria ne mažesnes nei 1 500 eurų dydžio baudas, todėl pirmą kartą pažeidę Atsiskaitymų grynaisiais pinigais ribojimo įstatymo reikalavimus asmenys tik itin retais, išimtiniais atvejais galėtų būti pripažįstami neatitinkančiais minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų;
- Siūloma atkreipti dėmesį, kad valstybės narės turi konsultuotis su Europos Centrinio Banku dėl bet kurio teisės akto projekto nuostatų jo kompetencijai priklausančiais klausimais, *inter alia* dėl mokėjimo priemonių.

Derinimas: Teisingumo ministerijos, Lietuvos banko, Lietuvos verslo konfederacijos pastabos įvertintos derinimo pažymoje. Pažymėtina, kad Lietuvos verslo konfederacija nepritaria Vyriausybės išvados projektui.

Atitikimas Vyriausybės programai: projektas tiesiogiai Vyriausybės programos nuostatų neįgyvendina.

Dalykinio vertinimo išvada: pažymėtina, kad 3 000, 5 000 eurų riba, iki kurios atsiskaitymai galėtų būti vykdomi grynaisiais pinigais, buvo siūloma 2014 m. ir ankstesniais metais siūlomais įstatymų pakeitimo projektais. Šiuo metu esantis prekių ir paslaugų kainų lygis reikšmingai skiriasi nuo 2014 m. ir dėl vykstančių infliacinių procesų nuolat didėja.

Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupei nepateikus esminių pastabų, siūloma projektą svarstyti Tarpinstituciniame pasitarime.

Ekonomikos politikos grupės patarėjas

Tautvydas Brazdžiūnas

Tautvydas Brazdžiūnas, tel. +370 5 2098807; +370 668 42344, el. p. tautvydas.brazdziunas@lr.lt